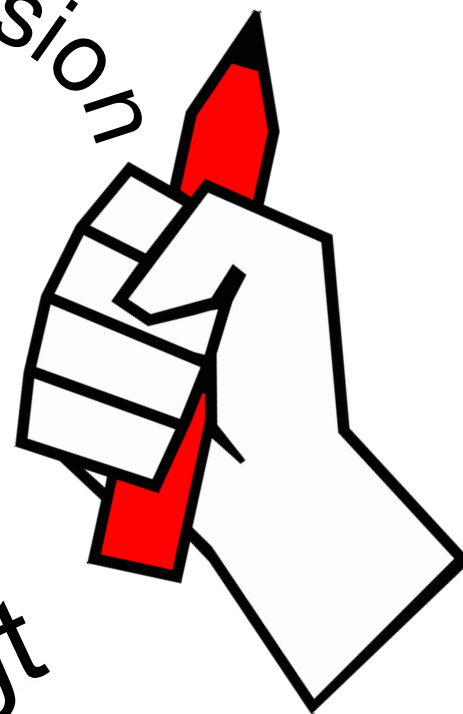

Journalistik som profession
&
Den fjerde statsmagt

Læringsmål:

- Mediers og journalisters rolle i demokratiet som en realisering af den *reelle* ytringsfrihed.
- De traditionelle opgaver: Uafhængighed, oplysning, dialog/kommunikation, kritik.
-----> Hvorfor og hvordan?
- De traditionelle opgaver er udfordrede i dag.

(1) + (6)

Kursussammenhæng

Ytrings- & pressefrihed

- Ytringsfriheden er afgørende for at skabe en offentlighed, hvor alle borgeres interesser kommer til orde.

- Ytringsfrihed handler om at ...

- afdække sandheden.
- realisere det enkelte msk.
- få en offentlig samtale.
- kunne gå magthaverne efter i sømmene.

- Men det er ikke nok at have LOV. Man skal også have MULIGHED.

4. statsmagt Journalistisk profession

- Uafhængighed af politiske magthavere gennem den kommercielle logik (det "frie marked").

- Medierne som den demokratiske modstemme, der klæder borgerne på til at kunne udøve deres magt.

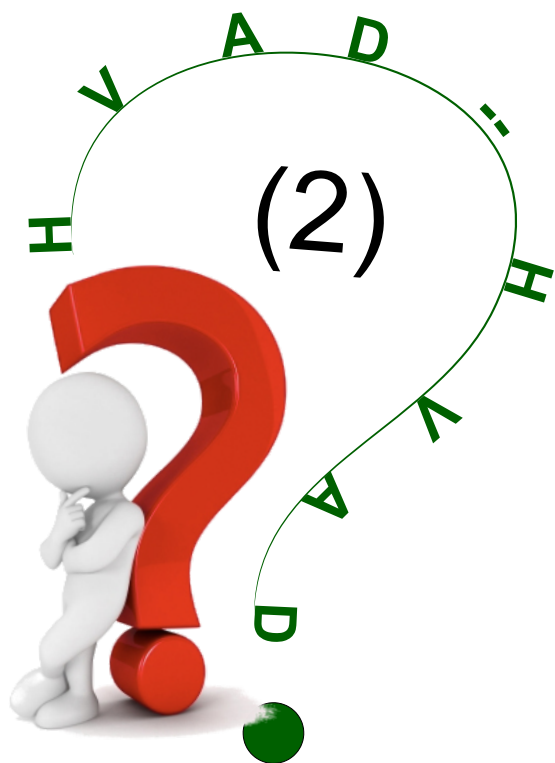
- Den fjerde statsmagt.

- Men hvor mange af de traditionelle fortællinger om den fjerde statsmagt holder stadig vand?

- Kan man automatisere journalistiske kerneopgaver?

Hvad vil det sige, at være den fjerde statsmagt?

Hvad vil det sige, at være den fjerde statsmagt?

Medier er ikke ***kun*** kommercielle virksomheder.

Demokratiske opgaver: Hvad har vi brug for, som ikke sker af sig selv?

Medier er ikke **kun** kommercielle virk-
somheder.

Demokratiske opgaver: Hvad har
vi brug for, som ikke sker af sig selv?

Kommunikativt og kritisk mod-
spil til de grundlovssikrede
magthavere (*men dog ikke
selv grundlovssikret...*)

Folkets vej ind i magten.

Magtens tredeling
Lovgivende Dømmende Udøvende

Hvordan realiserer vi bedst
en udstrakt ytringsfrihed, hvor
ytringer også faktisk bliver
hørt?

Medier er ikke ***kun*** kommercielle virksomheder.

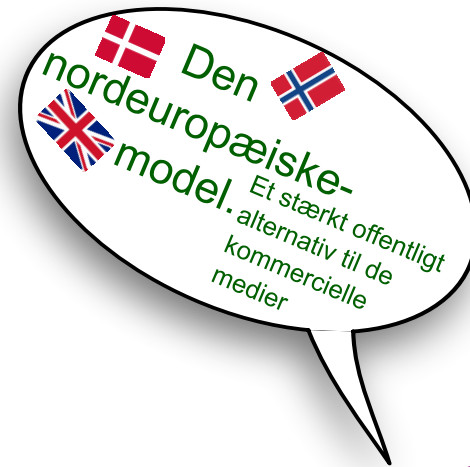
Demokratiske opgaver: Hvad har
vi brug for, som ikke sker af sig selv?

DOG! Det kommercielle bliver
ofte en stor del af svaret på
hvordan vi opnår en magtmæssig
uafhængighed og frihed.

- Markedslogikken som forskellig
fra den politiske logik.

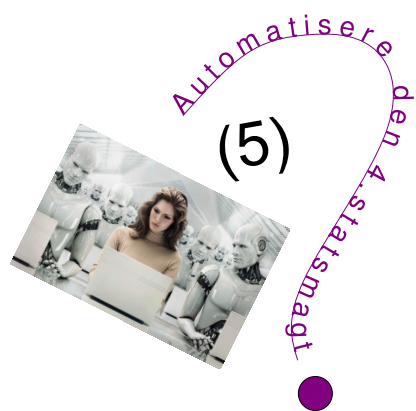
DOG! Det kommercielle bliver ofte en stor del af svaret på *hvordan* vi opnår en magtmæssig uafhængighed og frihed.

- Markedslogikken som forskellig fra den politiske logik.

Hvorfor findes der mon to modeller?

(1) + (6)

Kursussammenhæng

Hvilke opgaver er demokratisk
så påtrængende, at man kan
legitimere en særlig understøt-
telse af kommercielle medier?

Hvorfor er den fjerde
statsmagt så vigtig?

Bemærk strukturligheden med argumenterne for ytringsfrihed:

- (a) Humanisme: det enkelte msk's særlighed
- (b) Adgang til sandhed
- (c) Demokratisk offentlighed
- (d) Kritik af magthavere

MEN: Meget af dette foregår efterhånden lige så godt andre steder end i de trad. medier.

(c2) Formulere den offentlige opinion.

(c3) Forbindelsesled mellem folk og magthavere.

(c4) Kommunikation mellem borgere og grupper.

(c1) Offentligt forum for dialog og debat.

Men hvilke dele af virkeligheden? Hvad er det vigtigt at beskrive?

(b) Oplyse borgerne gennem beskrivelser af verden og udfordringerne heri.

(c) Facilitere dialog og interaktion.

De historisk traditionelle fortællinger om den 4. statsmagt.

(d) Vagthunden: Afsøre magtbrud.

MEN: Dyrt, og sjældent rentabelt.
- Kanmer ofte over i at "snage" i private forhold.

Hvilke opgaver er demokratisk så påtrængende, at man kan legitimere en særlig understøttelse af kommercielle medier?

- Er det overhovedet muligt?
- Neutral mhp. hvad?
Kan det virkelig være rigtigt at medierne primært skal være "imod" det hele? (konstruktiv journalistik...)

(a3) Opposition

(a2) Neutralitet, upartiskhed

(a1) Kommerciel fremfor politisk logik

(a) Uafhængighed fra de øvrige magter

- Men er den kommercielle logik "bedre" end den politiske?
- Er det altid i borgerens interesse at følge de kommercielle aktørers logik?

(a) Uafhængighed

(4)

(b) Oplyse

Describe It

(c) Facilitere dialog
og kommunikation

(d) Kritik

Hvad gør vi for at
sikre at 4sm kan....

- Markedslogik fremfor politisk magt (politikere skal passe på med at blande sig).
- Mediestøtte+armslængde.

(a) Uafhængighed

- Uddanne borgerne.
- Uddanne journalister til at have oplysning for øje.

(b) Oplyse
Describe It

- Privilegeret plads i offentligheden.
- Adgang til at sende til tv/radio, mediestøtte.
- Medieansvarsloven til at sikre etisk forsvarlighed.

(c) Facilitere dialog
og kommunikation

Udfordringen?

Demokrati...

... handler om politik

... handler om at indrette sig

... handler om at opstille systemer

Dette skal 4sm muliggøre

... og udfordre.

(d) Kritik

Embedsværftet

Lov om offentlighed i forvaltningen

§ 1. Loven har til formål at sikre åbenhed hos myndigheder m.v. med henblik på navnlig at understøtte

- (1) informations- og ytringsfriheden,
- (2) borgernes deltagelse i demokratiet,
- (3) offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning,
- (4) mediernes formidling af informationer til offentligheden
- (5) tilliden til den offentlige forvaltning.

-- Offentlighed er udgangspunktet, medmindre eksplicit undtagelse.

-- Sverige som foregangsland: 1766

Tryckfrihetsförordningen.

-- International udbredelse efter 2.ww (FN's Verdenserklæring 1948; EMK, art. 10 (1950)).

-- DK: Første offentlighedslov i 1971.

-- 2014: Ny offentlighedslov, kritiseres for §24 (interne dokumenter til ministerbetjening) og §27.1 (lovforberedende arbejde, mellem minister/folketing).

Aktindsigt

Kildebeskyttelse

- Folk tilknyttet offentlige administration må ikke videregive fortrolige oplysninger (Straffeloven, §152).
- Men journalister (tilknyttet et medie under medieansvarsloven) er ikke altid forpligtede til at fortælle, hvor de har info. fra (Retsplejeloven, §172).
- Hvis "offentliggørelse er af samfundsmæssig betydning" (Retsplejeloven, §172, stk. 6).
- Dog kan der alligevel være vidnepligt, hvis strafferammen er over 4 år (Retsplejeloven §172, stk. 5).

REGLERNE

... handler om at opstille systemer

Dette skal 4sm muliggøre
... og udfordre.

Kildebeskyttelse

HVAD?

-- Offentligheden er på den ene side en del af "systemet", ...men skal samtidig også være et sted, hvorfra man kan gøre op med fejl i systemet.

=> Medier dækker i visse tilfælde over ulovligheder...
...fordi? ... loven, reglerne er "forkerte/uetiske".

MEN: Hvorfor laver vi så ikke bare reglerne om?

Hvad er forskellen på følgende cases?

Se & Hør får fra en anonym kilde i Nets (administrator af dankortet) at vide, hvor prins Joachim og prinsesse Marie holder deres hvedebrødsdage.

Edward Snowden lækker (i første omgang anonymt) oplysninger NSA's efterretningsprogramme avisen The Guardian.

En central kilde i skatteministeriet lækker oplysninger om oppositionslederens skatteforhold.

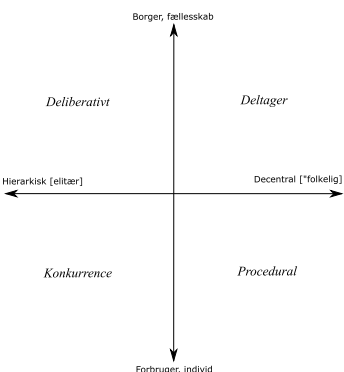

HVORNÅR?

HVAD?

-- Offentligheden er på den ene side en del af "systemet", ...men skal samtidig også være et sted, hvorfra man kan gøre op med fejl i systemet.

=> Medier dækker i visse tilfælde over ulovligheder...
...fordi? ... loven, reglerne er "forkerte/uetiske".

Kan algoritmer (fx AI) efterhånden varetage de opgaver, der ligger hos den fjerde statsmagt?

Kan

-- uafhængighed

-- oplysning

-- dialog

-- kritik

...automatiseres?

Automatisere
(5)
den 4. statsmagt

Kan algoritmer (fx AI) efterhånden varetage de opgaver, der ligger hos den fjerde statsmagt?

Kan

(✓) -- uafhængighed

✓ -- oplysning

✓ -- dialog

? -- kritik

...automatiseres?

Man kan forholdsvis nemt
opsøge information og gå i
dialog med eksisterende
viden gennem nutidens AI-
teknologi og søgemaskiner

-- oplysning
-- dialog

Uafhængigt af politiske magthavere.

Måske risiko for, at digitale magthavere bliver endnu større magthavere?

Kan
(✓) -- uafhængighed

Hvordan bliver man som 4.sm
uafhængig af de store digitale
magthavere?

Uafhængigt af politiske magthavere.
Måske risiko for, at digitale magthave-
re bliver endnu større magthavere?

- Automatiserede kritik risikerer at blive forudsigelig
- Baseret på allerede tilgængelig viden

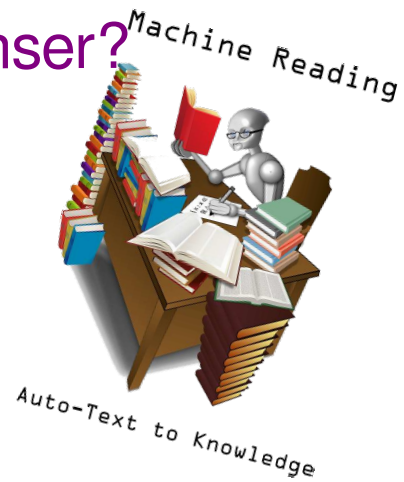
Brug for kreative og fleksible aktører, der kan bryde med vanetænkning.

-- kritik ...automatiseres?

Hvordan kan journalisten bevare sin værdi i produktionen af journalistik?

Hvilke aspekter i den journalistiske produktion kan ikke uden videre erstattes af kunstige intelligenser?

...ungængelig viden
Brug for kreative og fleksible aktører,
der kan bryde med vanetænkning.

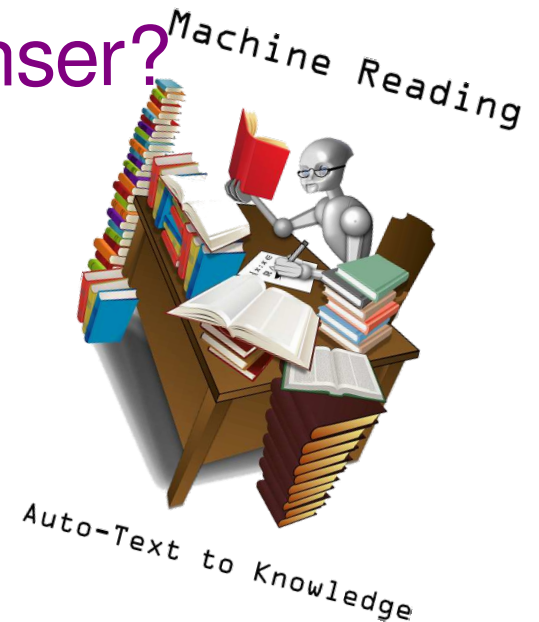
Hvordan kan journalisten bevare sin værdi i produktionen af journalistik?

Hvilke aspekter i den journalistiske produktion kan ikke uden videre erstattes af kunstige intelligenser?

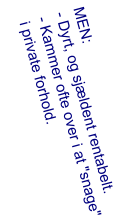

Ét bud:

- Ud og have fysisk kontakt med verden og borgerne
- Kontinuerligt forny sin tilgang til faget
- Bygge på abstrakt viden

- MEN:** Meget af dette foregår efterhånden lige så godt andre steder end i de trad. medier.

Hvordan realiserer vi bedst en udstrakt ytringsfrihed, hvor ytringer også faktisk bliver hørt?

Medier er ikke kun somheder.

Demokratiske opgaver: Hvad har vi brug for, som ikke sker af sig selv?

Kommunikativt og kritisk mod spil til de grundlovssikrede magthavere (men dog ikke selv grundlovssikret...)

...vej ind i magten

Magtens tredeling
Lovgivende Dømmende Udvøvende

- Mediers og journalisters rolle i demokratiet som en realisering af den *reelle* ytringsfrihed.
- De traditionelle opgaver: Uafhængighed, oplysning, dialog/kommunikation, kritik.
- > Hvorfor og hvordan?
- De traditionelle opgaver er udfordrede i dag.

Frihed

